

Наукові перспективи
Видавнича група

**ВІСНИК НАУКИ ТА
ОСВІТИ**
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

Bulletin of Science and Education

№ 2(44) 2026

Видавнича група «Наукові перспективи»

Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

№ 2(44) 2026

Київ – 2026

Publishing Group «Scientific Perspectives»
Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

№ 2(44) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

Ідентифікатор медіа R40-05847

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2\(44\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2(44))

«Вісник науки та освіти»: журнал. 2026. № 2(44) 2026. С. 3860

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 02.03.2026, № 1/3-26)

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та
археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та
педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від
23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології
(спеціальність - 035 філологія)**

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів гуманітарних наук та мистецтва

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Котельницький Назар Анатолійович – член-кореспондент Української Академії Наук, кандидат історичних наук, доцент кафедри мовної підготовки та міжкультурних комунікацій, ЗВО Університет трансформації майбутнього (м. Чернігів, Україна)

Редакційна колегія:

- ✓ **Азарова Лариса Євстахіївна** - докт.філол.наук, професор, завідувач кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету (Україна)
- ✓ **Берест Ігор Романович** - доктор історичних наук, професор кафедри медійних технологій, інформаційної та книжкової справи, Національного університету «Львівська політехніка» (Україна)
- ✓ **Беррі, Стівен** доктор історичних наук, професор, професор епохи Громадянської війни Коледжу мистецтв і наук Франкліна Університету Джорджії (США)
- ✓ **Вуколова Катерина Володимирівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Україна)
- ✓ **Гурко Олена Василівна** - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)
- ✓ **Заур Алієв** доктор філософії з історії науки, доктор філософії з політичних наук, доцент, доцент Інституту філософії та соціології НАНА, Азербайджан (Азербайджан)
- ✓ **Оскар Чамоса** кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії Коледжу мистецтв і наук Франкліна Університету Джорджії, (США)

- ✓ **Островський Олександр Олександрович**, доктор філософії, доцент, доцент кафедри філології, Закарпатський угорський університет ім. Ф.Ракоці II (Україна)
- ✓ **Попа, Іоана** кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії Інституту соціальних наук про політику (Франція)
- ✓ **Робак Ігор Юрійович** - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Україна)
- ✓ **Рубан Микола Юрійович** - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Україна)
- ✓ **Сайд М. Ісмаїл** доктор наук, професор, професор кафедри англійської мови, Коледж природничих наук і гуманітарних наук, Університет принца Саттама бін Абдулазіза, Аль-Хардж (Саудівська Аравія)
- ✓ **Синявська Олена Олександрівна** - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Україна)
- ✓ **Січкаренко Галина Геннадіївна** - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Україна)
- ✓ **Скляр Ірина Олександрівна** - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (Україна)
- ✓ **Супрун Володимир Миколайович** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Україна)
- ✓ **Хитровська Юлія Валентинівна** - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
- ✓ **Юган Наталія Леонідівна** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри літературознавства, східної філології і перекладу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, практичний психолог у закладах освіти, член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, Української асоціації когнітивної лінгвістики та поетики, Міжнародної федерації арт-терапії та самореалізації особистості (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

Чорній Р. П., Святюк Ю. В., Могельницька Л. Ф. 1109
*ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТЕКСТ ЯК КОНСТИТУАНТ ЦИФРОВОГО
ДИСКУРСУ. ПОРІВНЯЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРАТЕГІЇ*

Чорноус О. В. 1122
*ПУБЛІЧНЕ МОВЛЕННЯ ФАХІВЦІВ ТА ГЕНДЕРНИЙ
ДИСКУРС*

Чухно Т. В. 1133
*ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ЛЕКСИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ПІД
ВПЛИВОМ АНГЛІЦИЗМІВ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ*

Якушенко І. О., Приходько О. О. 1143
*ЗВ'ЯЗОК ІМПЛІЦИДНИХ НАВИЧОК ТА ПРИНЦИПІВ
НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ)*

Яновець А. І., Гончар К. Л., Чарікова І. В. 1156
*ЕФЕКТИВНІСТЬ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУ-
ВАННІ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У
ВИЩІЙ ШКОЛІ*

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Ahibalova T.M., Shevchenko V.M., Mazhula T.V. 1174
*PROVIDING EFFECTIVE SCAFFOLDING INSTRUCTION
IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION*

Antoniv A.A., Antoniv N.A. 1190
*FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF 5TH–
6TH YEAR STUDENTS IN THE PROCESS OF TEACHING
INTERNAL MEDICINE*

Bilan N.I., Khazova O.V. 1199
*ROLE STRUCTURES GOVERNANCE IN THE PROCESSES OF
ENGLISH SYNTACTIC CONSTRUCTIONS GENERATION AND
FUNCTIONING*

Bozhynska M., Grynyova M. 1209
*PRINCIPLES OF FORMATIVE ASSESSMENT IN THE INTEG-
RATED SCIENCE COURSE FOR STUDENTS IN GRADES 7-9*

УДК 811.111'367:17.022.1:821.111(73)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2\(44\)-1109-1121](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2(44)-1109-1121)

Чорній Раїса Петрівна кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та професійної комунікації факультету іноземних мов Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка <https://orcid.org/0000-0002-0491-1122>

Святюк Юлія Вікторівна кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, <https://orcid.org/0000-0001-8343-1890>

Могельницька Людмила Францівна канд.філол.наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету "Житомирська політехніка", <http://orcid.org/0000-0002-1570-1200>

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТЕКСТ ЯК КОНСТИТУАНТ ЦИФРОВОГО ДИСКУРСУ. ПОРІВНЯЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ

Анотація. У статті доведено, що інформаційний текст як конститuant цифрового дискурсу потребує вивчення та багатоаспектного дослідження. Зроблено припущення, що переклад інформаційного тексту в межах цифрового дискурсу вимагає не лише знання мовних відповідників, але й глибокого розуміння комунікативної інтенції автора, жанрових особливостей джерела, а також очікувань цільової аудиторії. Зроблено зауваження, що гібридна природа цифрового дискурсу проявляється практично у кожному зазначеній ознаці. Це дозволяє припустити, що усно-письмова форма мережі «Інтернет» – це новий феномен, а не варіація вже існуючих форм. Незважаючи на те, що багато дослідників поділяють цю тезу, більшість проявів усно-писемної форми досі розцінюються як відхилення від норм писемного мовлення. Смайли та емотикони розглядаються як унікальні феномени, а знижена лексика і сленг часто оцінюються негативно. Доведено, що в епоху цілковитої цифровізації відбувається зародження нової комп'ютерно-опосередкованої комунікації. Завдання статті – визначити природу цієї цифрової комунікації, зрозуміти, що це – особлива – гібридна – форма мови («усно-писемна») або різновид вже наявних форм («письмова розмовна мова», «письмова форма усного

мовлення») та простежити особливості відтворення англomовного цифрового дискурсу українською мовою. Зроблено висновок, що переклад сучасного інформаційного цифрового дискурсу вимагає від перекладача не лише володіння професійною термінологією, а й гнучкості під час виконання трансформації мовних структур. Співвідношення перекладацьких стратегій свідчить про прагнення до максимальної смислової точності, функціональної адаптації і стилістичної відповідності. Таким чином, найефективнішими виявляються ті прийоми, що дозволяють зберігати як змістову, так і емоційну цілісність тексту, перетворюючи переклад на повноцінний комунікативний продукт, релевантний до культурних і мовних очікувань українського читача. Переклад цифрового дискурсу демонструє високий ступінь адаптивності та точності, що вимагає від перекладача не механічного перенесення, а постійного балансування між змістом, стилем і функціональністю. Калькування та підбір еквівалента домінують у науковій частині, тоді як метафоричні блоки потребують описових стратегій і модуляції, аби зберегти експресивну складову оригіналу. Завдяки такому підходу, переклад не лише інформативний, а й естетично прийнятний для україномовного читача.

Ключові слова: цифровий дискурс, цифрова комунікація, лінгвостилістика, концепт, когнітивна структура, цифрове середовище.

Chornii Raiisa PhD in Philology, Associate Professor of the Department of Romance and Germanic Philology and Professional Communication Faculty of Foreign Languages, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University <https://orcid.org/0000-0002-0491-1122>

Sviatiuk Yuliia PhD in Philology, Associate Professor of the Department of Foreign Languages, Taras Shevchenko National University of Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-8343-1890>

Mohelnytska Liudmyla PhD in Philology, Associate Professor, Dean of Pedagogical Technologies and Lifelong Learning Faculty of Zhytomyr Polytechnic State University, <http://orcid.org/0000-0002-1570-1200>

INFORMATIONAL TEXT AS A CONSTITUENT OF DIGITAL DISCOURSE. COMPARATIVE FEATURES AND TRANSLATION STRATEGIES

Abstract. The article proves that the informational text as a constituent of digital discourse requires study and multi-faceted research. It is assumed that the

translation of informational text within the framework of digital discourse requires not only knowledge of linguistic equivalents, but also a deep understanding of the author's communicative intention, genre features of the source, as well as the expectations of the target audience. It is noted that the hybrid nature of digital discourse is manifested in almost every mentioned feature. This suggests that the oral-written form of the Internet is a new phenomenon, and not a variation of already existing forms. Despite the fact that many researchers share this thesis, most manifestations of the oral-written form are still regarded as deviations from the norms of written speech. Smileys and emoticons are considered unique phenomena, and reduced vocabulary and slang are often evaluated negatively. It is proven that in the era of complete digitalization, a new computer-mediated communication is emerging. The task of the article is to determine the nature of this digital communication, to understand that it is a special - hybrid - form of language ("oral-written") or a variety of already existing forms ("written colloquial speech", "written form of oral speech") and to trace the features of the reproduction of English-language digital discourse in Ukrainian. It is concluded that the translation of modern information digital discourse requires the translator not only to possess professional terminology, but also flexibility when performing the transformation of language structures. The correlation of translation strategies indicates the desire for maximum semantic accuracy, functional adaptation and stylistic correspondence. Thus, the most effective are those techniques that allow preserving both the content and emotional integrity of the text, transforming the translation into a full-fledged communicative product relevant to the cultural and linguistic expectations of the Ukrainian reader. The translation of digital discourse demonstrates a high degree of adaptability and accuracy, which requires the translator not to mechanically transfer, but to constantly balance between content, style and functionality. Calcification and the selection of an equivalent dominate the scientific part, while metaphorical blocks require descriptive strategies and modulation in order to preserve the expressive component of the original. Thanks to this approach, the translation is not only informative, but also aesthetically acceptable for the Ukrainian-speaking reader.

Keywords: digital discourse, digital communication, linguistic stylistics, concept, cognitive structure, digital environment.

Постановка проблеми. Цифрова трансформація займає чільне місце у життєдіяльності людини, в силу тієї обставини, що цифрові технології стали реальним драйвером змін усіх галузей сучасного суспільства. Цифрова трансформація суспільства спонукає до соціально-технологічних змін усіх його інститутів, як у структурно-організаційному форматі, і на матеріально-технічному рівні. Ні для кого вже не нові введені в суспільно-

комунікаційний обіг поняття «Інтернет», «штучний інтелект», «соціальні мережі», «робототехніка» тощо. Не вдаючись в деталі соціально-технологічних наслідків глобальної цифровізації сучасного соціуму у запропонованому дослідженні ставимо питання: якими будуть наслідки вищезазначених технологічних змін для розвитку сучасної освіти як соціального інституту. Питання аж ніяк не легке, бо наслідки цифровізації обіцяють одні з найрадикальніших трансформацій за історію становлення людства. Розвитку «цифрового термінологічного поля» сприяло активне впровадження різноманітних технологій та інструментів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі цифрового дискурсу присвячено низку актуальних досліджень. Науковці виокремлюють такі ознаки цифрового дискурсу: електронний сигнал як канал спілкування; дистантність – «розділеність у просторі та в часі та одночасна синхронність»; віртуальність, яка розуміється автором як «спілкування з невизначеним колективом, із невідомими співрозмовниками»; високий ступінь проникності (учасником комп'ютерного спілкування може бути будь-яка людина); опосередкованість; креолізованість (жанрове змішання) комп'ютерних текстів, гіпертекстуальність; статусну рівноправність учасників спілкування; комбінація різних типів дискурсу; використання «смайликів» та під. для передачі емоцій, міміки, почуттів; специфічна комп'ютерна етика [1].

Інтернет дає користувачам «ілюзію свободи» [3], в силу своєї анонімності та дистантності [5]. Анонімність (скоріше, уявна анонімність) спілкування в мережі руйнує бар'єри, які можуть перешкодити комунікації в реальному житті (наприклад, зовнішній вигляд, стать, вік, соціальний стан). Оскільки усно-письмова інтернет-комунікація залишається за формою письмовою, вона особливим чином виявляється пов'язаною «з мовотворчою діяльністю» – діяльністю, спрямованою «на самореалізацію особистості як особистості мовної» [6]. Крім цього, найважливішими ознаками комунікації в мережі «Інтернет» є гіпертекстуальність, поєднання в одному продукті графіки, звуку, відео, анімації; інтерактивність, що виявляється в «здатності читача активно впливати на зміст, зовнішній вигляд та тематичну спрямованість комп'ютерної програми або електронних ресурсів та у можливості автора спілкуватися зі співрозмовником, висловлюючи свою думку та дізнаючись думку партнера зі спілкування», синхронність (спілкування онлайн, а також офлайн форми), варіативність кількості та статусу комунікантів [8].

Усно-письмовий дискурс цифрової комунікації поєднує у собі два начала: залишаючись формою письмовою промовою, інтернет-дискурс розгортається тут і зараз, отже, залежить від реакції адресата; усно-

письмовий дискурс Інтернету володіє багатим арсеналом засобів смислового виділення: від графічних до інтонаційних (розділові знаки часто використовуються нетривіально, багато акцентних прийомів) [10].

Мета статті – дослідити особливості та стратегії перекладу цифрової комунікації.

Виклад основного матеріалу. Переклад інформаційного тексту в межах цифрового дискурсу вимагає не лише знання мовних відповідників, але й глибокого розуміння комунікативної інтенції автора, жанрових особливостей джерела, а також очікувань цільової аудиторії. Це особливо стосується перекладу популярно-наукових і психологічних матеріалів, таких як стаття Девіда Робсона «Why you make better first impressions than you think» [9]. У процесі перекладу цього тексту було використано низку стратегій, які забезпечують не лише лексичну точність, а й природність викладу українською мовою [4].

Одним із найпоширеніших прийомів у перекладі цифрових статей є підбір еквівалента – це спосіб, який передбачає відтворення смислу вихідного терміна чи виразу через найближчий лексичний або фразеологічний відповідник у мові перекладу. Такий підхід особливо ефективний у передачі термінів, що вже закріпилися у професійному або масовому вжитку. Наприклад, сталий вираз *social anxiety* було перекладено як *соціальна тривога*, що відповідає усталеному термінові в українській психологічній літературі. Використання цього еквівалента є вмотивованим: замість буквального *соціальна тривожність* обрано більш природне для цільової мови формулювання.

До цього ж способу належить і переклад фразеологізму *awkward silence* як *ніякове мовчання*. Це стійке словосполучення має в українській мові емоційно забарвлений відповідник, що передає відчуття дискомфорту в розмові. У реченні «*People are just terrified of the awkward silence,*» says Gillian Sandstrom відповідний переклад «*Люди страшенно бояться ніякового мовчання*» зберігає експресивність вислову і відповідає розмовному регістру джерела.

Особливої уваги вимагає передача неологізмів або новітніх термінів, що ще не мають закріплених відповідників. У таких випадках доречним є описовий переклад – стратегія, що дозволяє зберегти зміст за відсутності точного лексичного аналога. Так, поняття *the «liking gap» is the mismatch between our perceptions of ourselves and others' opinions of us* було перекладено як *розбіжність між тим, як ми оцінюємо свою взаємодію, і тим, як нас насправді сприймають люди, називають «розривом вподобань»*. Вживання описової конструкції з одночасним запозиченням терміна в лапках дає змогу зберегти і смислову наповненість, і авторську новизну.

Не менш показовим є приклад модуляції, коли перекладач змінює точку зору або логічну структуру вислову. Так у назві підрозділу *Stranger danger?* риторичне питання трансформується в твердження *Страх незнайомих*. У цьому випадку адаптація не лише відображає сенс, а й відповідає публіцистичному стилю матеріалу, наближаючи його до інтонацій української мови.

Інший приклад модуляції – переклад словосполучення *internal voice* як *внутрішній критик* у реченні *...amplifying their negative internal voice*. У перекладі: *...давши додаткову поживу суворому внутрішньому критику*. Така трансформація є доцільною, адже в англійському тексті мається на увазі не просто внутрішній голос, а саме схильність до самозвинувачення, що набагато точніше передається через образ «критика».

У цифровому контенті трапляються випадки, коли іншомовне слово не піддається ні перекладові, ні описові без втрати комунікативної функції. У таких випадках використовують пряме включення – тобто залишення терміна без змін. Наприклад, слово *feedback* було збережене в оригіналі: *...складніше їм попросити про пораду або надати фідбек*. У сучасному українському медіа-дискурсі цей англіцизм є поширеним, особливо в контексті ділового спілкування.

Для перекладу географічних назв та назв установ найчастіше застосовується калькування, тобто дослівне відтворення структури терміна. Наприклад, *University of Essex* було перекладено як *Університет Ессексу*, а *University of Pennsylvania* – як *Пенсільванський університет*. У кожному з цих випадків перекладач дотримався граматичних норм цільової мови, зберігши водночас офіційність назви. Калькування також використано у термінах *developmental psychology* – *психологія розвитку* та *positive signals* – *позитивні сигнали*, які стали вже сталими словосполученнями в академічному українському дискурсі.

У прикладах, коли граматична структура англійського вислову не відповідає нормам української мови, застосовується транспозиція. Такий прийом передбачає зміну порядку слів або синтаксичної побудови. У реченні *Wolf, who is now an assistant professor of developmental psychology*, український варіант *Вулф, який працює асистентом кафедри психології розвитку* демонструє типову транспозицію: зворот переставлено відповідно до синтаксичних норм української.

Варто також відзначити використання узагальнення, коли специфічний термін або посада в англійському тексті передається більш загальним поняттям. Наприклад, *features correspondent* не перекладається буквально, а замінюється в заголовку перекладу зазначенням рубрики – *BBC Worklife*. Отже, *features correspondent • @d_a_robson* – *Автор, Девід Робсон /*

Role, BBC Worklife. Таке узагальнення дозволяє зберегти інформацію про джерело, не перевантажуючи текст малозрозумілими назвами посад.

Окремо слід розглянути приблизний переклад, коли передається загальний зміст із деяким ступенем адаптації. Цей підхід доречний у випадках стилістичних розбіжностей. Так, вираз *ice-breaking conversations* у перекладі подано як *розмова з незнайомцями*. Хоча буквально це *розмова для встановлення контакту*, перекладач обирає інтерпретацію, що природно звучить українською та відповідає контексту соціального експерименту.

Також показовим прикладом узагальнення є переклад конструкції *lesson learnt* як *урок* у реченні *...frame the embarrassment as a lesson learnt – ...вважайте його уроком, який допоможе уникнути помилки*. Це приклад, де лаконічне українське слово повністю передає смислове навантаження англійської фрази, не потребуючи зайвого деталізування.

Зрештою, спостерігаємо й підбір емоційного або стилістично відповідного синоніма для виразів на кшталт *faux pas*. У тексті цей термін двічі перекладено різними способами: як *ляп* і як *промах*. У першому випадку автор вживає фразеологізм *even if you did drop a real clanger or faux pas*, що в перекладі звучить: *...навіть якщо ви дійсно допустили ляп* – тобто з емоційним забарвленням. У другому прикладі – *...звернули б ви увагу на незначні промахи* – стилістика змінюється на більш нейтральну, що відповідає загальному тону фрагмента.

Також розглянемо специфіку перекладу аналітичного матеріалу про професійний нонконформізм, опублікованого BBC Capital. Йдеться про статтю Себа Маррея, що досліджує феномен порушення дрескоду як сигналу соціального капіталу та впевненості в собі. Цей текст, сповнений термінів із соціальної психології, прикладів із поп-культури та алюзій на корпоративну етику, вимагає тонкого балансу між точністю термінології та стилістичною природністю. У перекладі було задіяно широкий спектр прийомів – від описового перекладу до транспозиції, від калькування до модифікацій логіки вислову [2], [7].

Найчастіше перекладач вдавався до описового перекладу, зокрема у випадках, коли в українській мові відсутні прямі відповідники або коли терміни не мають стабілізованого вживання. Так було передано назву феномену *«the red sneaker effect»*, яка у перекладі зберегла зовнішню образність, але набула додаткового пояснення. У реченні *A phrase coined in a study... the «red sneaker effect»...* відповідник *«Можливо, ефект червоних кросівок діє передусім у нових технологічних галузях»* є прикладом збереження метафоричної мети поняття, але водночас вимагає інтерпретації, яку подає сам текст. Саме це і виправдовує описову природу

перекладу: перекладач обирає шлях, що зберігає ефект новизни і при цьому не вимагає складного пояснення.

Аналогічно, для передачі поняття «*injunctive norms*», у контексті *when people violate «injunctive» norms, i.e. unwritten rules which are respected*, використано конструкцію «так звані неписані правила, пов'язані з традицією або релігією». Хоча словосполучення «unwritten rules» частково дублює зміст, в українському варіанті ця надлишковість слугує роз'ясненням неологізму. Саме це і визначає доцільність описового прийому.

Іншою групою лексичних одиниць, де переважає калькування, є терміни, вже вкорінені в українському науковому або професійному мовленні. Наприклад, у фрагменті *Silvia Bellezza, an associate professor at Columbia Business School*, термін «*business school*» передано як «Колумбійська бізнес-школа», що є прямим перекладом і відповідає нормам української наукової термінології. Так само передано назви навчальних закладів: «*University of Amsterdam*» – «Університет Амстердама», де калькування дозволяє зберегти впізнаваність об'єкта без надлишкових пояснень.

Цей самий принцип застосовано до професійної сфери, зокрема в словосполученні «*organisational psychology*», яке в українському контексті зафіксоване як «організаційна психологія». Використання калькування у цьому випадку зумовлене стандартами в перекладі гуманітарних дисциплін, що уникають зайвої інтерпретації вже усталених дефініцій.

Окремої уваги заслуговують випадки модуляції, тобто зміни логічної або емоційної структури вислову. Яскравим прикладом є переклад речення *Nonconformity must appear intentional for people to think more of us* як «Утім, нонконформізм має виглядати навмисним, а не наслідком скрутного фінансового становища». Тут зміщено логічний акцент: якщо в оригіналі йдеться про умову позитивного сприйняття, то в перекладі створено протиставлення між навмисною поведінкою і можливими негативними асоціаціями. Така трансформація змісту забезпечує природну інтонацію для українського читача.

Ще один приклад – *You need to be comfortable in a position of privilege to opt for the red sneakers strategy*, де переклад «Щоби застосувати стратегію 'червоних кросівок', ви насправді повинні бути в комфортній позиції привілейованої групи» демонструє адаптацію логіки вислову: англійський варіант подає це як загальне спостереження, а український – як практичну умову. У такий спосіб переклад краще передає приховану суть: можливість до нонконформізму – це розкіш, доступна не всім.

Назви компаній та медіа, такі як *Facebook, Apple, Channel 4*, традиційно перекладаються за допомогою прямого включення. Вони

збережені у формі «...як-от Марк Цукерберг з Facebook...», «...Стів Джобс з Apple, який відмовився від костюма...», «...телеведучий Джон Сноу з британського телеканалу Channel 4...». У цьому випадку немає потреби в трансформації, оскільки ідентифікація брендів є глобальною, і перекладач виконує тут лише функцію передачі контексту.

Варто окремо розглянути вживання підбору еквівалента. Наприклад, словосполучення «*nonconforming behaviour*» у реченні *...nonconforming behaviour backfires when people violate injunctive norms...* перекладено як «така нонконформістська поведінка може серйозно зашкодити...». Це влучний приклад, де український термін не тільки зберігає зміст, а й відображає стиль – науково-публіцистичний.

Також доречним є вибір виразу «стиль кежуал» для *casual dress codes* у реченні *While casual dress codes have come to dominate Silicon Valley...*, який у перекладі звучить як «Стиль кежуал давно домінує у Кремнієвій долині». Відмова від буквального «неформальний дрескод» виправдана – термін «кежуал» уже став частиною модного і корпоративного лексикону в українській мові.

У ситуаціях, де термін англійського тексту передає ширше значення, перекладач звертається до узагальнення. Наприклад, *features correspondent* у вихідному тексті замінено на загальну ідентифікацію джерела – «Автор: Себ Марпей / BBC Capital». Це обґрунтований вибір, адже фахова посада журналіста не є релевантною для цільової аудиторії перекладу. Те саме стосується слова «*dress code*», яке передається по-різному: у реченні *We all want to fit in... into trying to get our heads around all the hidden dress codes and etiquette* український відповідник звучить як «...відповідати заведеному в нашій галузі дрескоду та етикету», тоді як в інших випадках використовується «стиль» чи «правила», залежно від контексту.

Деякі вислови вимагають приблизного перекладу, щоб уникнути калькування, яке звучить неприродно. Наприклад, фраза *Many successful businesspeople have flouted convention...* була перекладена як «...успішні бізнесмени нехтують конвенціями...». У цьому випадку буквальний варіант на кшталт «порушили традицію» звучав би штучно, тому обрано вираз, що краще передає не лише дію, а й тональність вислову.

Нарешті, у структурі речень неодноразово використано транспозицію, зокрема в прикладі «*an associate professor at Columbia Business School*» – «доцент Колумбійської бізнес-школи». Тут змінено порядок слів відповідно до норм українського синтаксису. Така трансформація не змінює змісту, однак робить речення граматично і стилістично прийнятним.

У статті «What the voice inside your head says about you» розглядається складна тематика внутрішнього мовлення, що потребує не лише точного,

але й уважно зваженого перекладацького підходу. Особливість тексту полягає у поєднанні академічної термінології та метафоричного стилю викладу, що ускладнює механічне перенесення змісту в іншу мовну площину. У перекладі таких матеріалів застосовується переважно калькування, підбір еквівалента, описовий переклад і частково – пряма передача запозичень, які вже усталилися в гуманітарному дискурсі української мови.

Одним із найчастіше вживаних способів є калькування, що дозволяє дослівно передавати фахові терміни, зберігаючи зв'язок із джерельною структурою. Наприклад, терміни «*Descriptive Experience Sampling*» було передано як «опис вибіркового досвіду» [Oakes], оскільки така побудова логічно укладається в український науковий контекст: «Метод, яким послуговується Гелберт, називається описом вибіркового досвіду». Подібно, «*inner speech*» набуває форми «внутрішнє мовлення», що є вже прийнятим у фаховій літературі: «Дослідження внутрішнього мовлення є напрочуд складним завданням».

Складні синтаксичні звороти, такі як «*internal monologue*» та «*internal dialogue*», не потребували трансформації, адже українська наукова мова цілком допускає еквіваленти «внутрішній монолог» та «внутрішній діалог»: «Що таке внутрішній діалог, відомо будь-кому, хто колись репетирував важливу розмову».

Калькування також застосовано для передачі термінів, які ще не є повністю усталеними, проте логічно виводяться зі структур англійської. Прикладом слугує переклад «*unsymbolised thinking*» як «несимволізовані думки» – термінологічно точно, хоч і малозрозуміле широкому загалу словосполучення, яке все ж зберігає зв'язок із концептом: «Це – й не слова, і не образи, але це – також думки, і вони, безсумнівно, присутні у вашій свідомості».

Водночас, коли англійський текст звертається до образних або метафоричних моделей, переклад потребує описового тлумачення або модуляції. У випадку фрази «*flashlight in the dark room of your mind*», дослівна передача була б недоречною стилістично. Натомість, адаптована конструкція «ліхтарик у темній кімнаті вашої свідомості» не лише зберігає образність, але й природно інтегрується у мовлення: «Внутрішнє мовлення – це ліхтарик у темній кімнаті вашої свідомості».

Так само й вислів «*silent mind*» трансформовано в «мовчазний розум», що, хоча й не є сталим терміном, звучить емоційно та ритмічно доречно в перекладеному тексті: «Перебувати там, всередині мого мовчазного розуму, намагаючись згадати, хто я?». Така модуляція не лише зберігає зміст, а й надає текстові стилістичної глибини, водночас уникаючи калькування, яке виглядало би механічно.

Ще один метод, що активно застосовується у цьому перекладі, – підбір еквівалента. Так, фраза «*inner experiences*» може бути передана як «внутрішні переживання» або «внутрішній досвід», залежно від інтонації речення: «Вони дають поживу для роздумів, коли йдеться про наші власні внутрішні переживання». У цьому випадку перекладач адаптує зміст до українського мовного стандарту, не втрачаючи ідейної точності.

Інший приклад – «*self-regulation behaviour*», який набуває форми «регуляція поведінки», що вже закріплена в українській психологічній термінології: «Внутрішнє мовлення відіграє важливу роль у регуляції поведінки». Схожим чином адаптовано «*internal narration*» як «внутрішня розповідь» у реченні: «І тільки 3% були схожі на послідовну внутрішню розповідь».

У тих випадках, де фахова термінологія ще не має чіткої української адаптації, застосовується пряме включення, особливо коли йдеться про інтернаціональні наукові поняття. Так, «*self-reflection*» перекладено як «саморефлексія», оскільки термін уже функціонує в українській гуманітаристиці без змін: «Розмова з самим собою також важлива для саморефлексії». Подібно, термін «*internalised dialogue*» залишено як «інтеріоризований діалог», з огляду на його поширення в академічному середовищі: «Це частина соціального діалогу, який стає інтеріоризованим».

Деякі лексеми вимагають описового перекладу, коли в мові оригіналу вони мають ширший або нечітко окреслений обсяг. Так, вираз «*thought listing*» передано як «перерахування думок», що краще передає функцію дії, ніж дослівна калька: «Вони просили учасників перелічити думки, які виникали в їхній голові одна за одною у певний час».

Цікавим є випадок узагальнення, коли позиція автора – «*features correspondent*» – передається як «*BBC Future*», оскільки у візуальному стилі BBC важливішим є бренд платформи, ніж посада: «*Author: Келлі Оукс / BBC Future*».

Таке рішення функціональне й відповідає потребам читача, якому важливіше знати джерело, ніж титул автора.

Насамкінець, прикметною є системна передача образів внутрішнього діалогу, які не лише граматично правильно перекладено, а й стилістично збалансовано. «*Inner voice*» стає «внутрішнім голосом», «*inner interlocutors*» – «внутрішніми співрозмовниками», що підтверджує здатність калькування зберігати термінологічну сталість: «Одні люди весь час розмовляють із собою подумки, інші – взагалі ніколи не чують внутрішнього голосу»; «Психолог склала список чотирьох найпоширеніших внутрішніх співрозмовників».

Таким чином, переклад статті «What the voice inside your head says about you» демонструє високий ступінь адаптивності та точності, що вимагає від перекладача не механічного перенесення, а постійного балансування між змістом, стилем і функціональністю. Калькування та підбір еквівалента домінують у науковій частині, тоді як метафоричні блоки потребують описових стратегій і модуляції, аби зберегти експресивну складову оригіналу. Завдяки такому підходу, переклад не лише інформативний, а й естетично прийнятний для україномовного читача.

Висновки. Отже, переклад інформаційного цифрового дискурсу вимагає від перекладача не лише володіння професійною термінологією, а й гнучкості в трансформації мовних структур. Співвідношення перекладацьких стратегій свідчить про прагнення до максимальної смислової точності, функціональної адаптації і стилістичної відповідності.

Найефективнішими виявляються ті прийоми, що дозволяють зберігати як змістову, так і емоційну цілісність тексту, перетворюючи переклад на повноцінний комунікативний продукт, релевантний до культурних і мовних очікувань українського читача.

Література:

1. Кольцова Ю. Онлайн-дискурс як новітній тип дискурсу. Актуальні питання гуманітарних наук. 2019. Т. 1, № 24. С. 108–113.
2. Маррей С. Эффект червоних кросівок. Коли порушувати дрескод можна і треба - BBC News Україна. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cap-48928652>
3. Пасічник Н. І., Закордонець Н. І., Плавучька О. П. Міжкультурний цифровий дискурс як напрям розвитку англomовної художньої літератури: філологічний та методичний аспекти. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. - Одеса : Видавничий дім «Гельветика», Сер.: Філологія. 2022 № 54, С. 76-79
4. Робсон Д. Ми справляємо краще враження на людей, ніж нам здається - BBC News Україна. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cap-58792099>.
5. Ahern T. C., Peck K., Laycock M. The effects of teacher discourse in computer-mediated discussion. Journal of Educational Computing Research. 1992. No. 8(3). P. 291–309.
6. Herring S. C. Computer-mediated discourse analysis: An approach to researching online behavior. Designing for Virtual Communities in the Service of Learning. 2004. P. 338–376.
7. Murray S. How breaking dress codes pays off. BBC Home - Breaking News, World News, US News, Sports, Business, Innovation, Climate, Culture, Travel, Video & Audio. URL: <https://www.bbc.com/worklife/article/20190514-taking-a-more-outlandish-approach-to-workwear-could-pay-off>.
8. O’Keeffe A. Media and Discourse Analysis. London : Routledge, 2011.
9. Robson D. Why you make better first impressions than you think. BBC Home - Breaking News, World News, US News, Sports, Business, Innovation, Climate, Culture,

Travel, Video & Audio. URL: <https://www.bbc.com/worklife/article/20210929-how-the-liking-gap-fuels-social-anxiety>

10. Sleeman J., Lang C., & Lemon N. Social media challenges and affordances for international students: Bridges, boundaries, and hybrid spaces. *Journal of Studies in International Education*. 2016. No. 20. P. 391–415.

References:

1. Koltsova Yu. Onlain-dyskurs yak novitnii typ dyskursu [Online discourse as a new type of discourse] *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 2019. T. 1, № 24. S. 108–113. [in Ukrainian].

2. Marrei S. Efekt chervonykh krosivok. Koly porushuvaty dreskod mozna i treba [How breaking dress codes pays off] *BBC News Ukraina*. BBC News Ukraina. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cap-48928652>. [in Ukrainian].

3. Pasichnyk N. I., Zakordonets N. I., Plavutska O. P. Mizhkulturnyi tsyfrovyy dyskurs yak napriam rozvytku anhlomovnoi khudozhnoi literatury: filolohichniy ta metodychnyi aspekty [Intercultural digital discourse as a direction of development of English-language fiction: philological and methodological aspects] *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Odesa : Vydavnychy dim «Helvetyka», Ser.: Filolohiia. 2022 № 54, S. 76-79 [in Ukrainian].

4. Robson D. My spravliaiemo krashche vrazhennia na liudei, nizh nam здається [Why you make better first impressions than you think] *BBC News Ukraina*. BBC News Ukraina. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cap-58792099>. [in Ukrainian].

5. Ahern T. C., Peck K., Laycock M. The effects of teacher discourse in computer-mediated discussion. *Journal of Educational Computing Research*. 1992. No. 8(3). P. 291–309.

6. Herring S. C. Computer-mediated discourse analysis: An approach to researching online behavior. *Designing for Virtual Communities in the Service of Learning*. 2004. P. 338–376.

7. Murray S. How breaking dress codes pays off. *BBC Home - Breaking News, World News, US News, Sports, Business, Innovation, Climate, Culture, Travel, Video & Audio*. URL: <https://www.bbc.com/worklife/article/20190514-taking-a-more-outlandish-approach-to-workwear-could-pay-off>.

8. O’Keeffe A. *Media and Discourse Analysis*. London : Routledge, 2011.

9. Sleeman J., Lang C., & Lemon N. Social media challenges and affordances for international students: Bridges, boundaries, and hybrid spaces. *Journal of Studies in International Education*. 2016. No. 20. P. 391–415.

10. Robson D. Why you make better first impressions than you think. *BBC Home. Breaking News, World News, US News, Sports, Business, Innovation, Climate, Culture, Travel, Video & Audio*. URL: <https://www.bbc.com/worklife/article/20210929-how-the-liking-gap-fuels-social-anxiety>

Дата першого надходження статті до видання: 26.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.02.2026